

➤ kniha „Chameleónka“ /2008 - ukážka:

Trávnica o aviváži

...niektorí muži sú tak pravdiví: priznajú včerajšiu milenku i rodné číslo matky...

*...pôjdem na lúku
zdvihnem kosu z kameňa
zaspievam trávnicu
zakopem poklad
vykopem sekeru
hodím sa do vody
zasnúbim s vodníkom...*
Z vodníka sa vykľuje zblúdený potápač,
ktorý pred rokmi stratil hlas.
Dotyk mojich nahých prsníkov zmyje z neho žaburinu.
Výkrikom extázy sa mu vráti reč.
Spomenie si na svoje tri manželky a sedem detí....

*Kladivko búši na nákovku.
Bubienky sa napínajú.
Krv pod tlakom naráža na žilové steny.
More šumí.*

„Mami, počuješ tú mušľu?“
„Zostal v nej hukot vln, moja.“
„Mami, nikto v tej mušli nebýva?“
„Nie, moja, v tejto už nie. Je tam len šumenie. Zavri oči a počúvaj...“
„Mami, prečo je more slané?“
„Neviem, prosto je slané. Je to tak.“
„Mami, a nie je to tým, že v ňom ryby plačú?“
„Neviem, moja.“

Nechávam potápača na pokoji a odnášam kosu so sekerou za dom do kôlne vedľa včelína.

„Oci, prečo je med sladký?“
„Neviem, moja, je prosto sladký. Je to tak.“
„Nie je to preto, že slnko svieti na kvety a tie sú celé rozžiarené a včely majú z toho radosť a tá radosť zo slnka je úplne sladká?“
„Neviem, moja.“

Vyzujem sa a ľahnem si do trávy.
Zatváram oči.
Šumím.
More je vo mne....
Je to len predstava, viem.

Potrebujem sa vrátiť do mesta, spomeniem si. Náhle vstávam a pocítim prudkú bolesť na bosom chodidle. Sadám si naspäť do trávy a nachádzam na nohe žihadlo. Mŕtva včela prepadla pomedzi púpavy. Nevidím ju. Bolesť je silná. Vstávam. Pristupujem na pätu. V rukách nesiem sandále.

„Stará mama, stará mama, poštipala ma včela,“ kričím cez celú záhradu a krivkám k domu. „Pod’ moja, sem si sadni na tento diván,“ víta ma stará mama. Podáva mi vodu so sirupom a sadá si vedľa mňa. Položí si moju nohu do lona na zásteru a vytiahne žihadlo. Napijem sa vody a opriem si hlavu o jej rameno.

„Dnes v noci mi šumelo v hlave. Často sa mi to opakuje. Taký hukot, akoby voda podmývala dom. Ale veď nebývame vo mlyne, hovorím si a neviem ten hukot v noci odohnať.“

„*Vo mlyne na kline visí krvavý pes,
kto slovo prerečie musí ho zjesť.*“

„Moja, ty si to ešte pamätáš?“

„Samozrejme! „Takto ste nás strašievali, keď sme sa cez prázdniny nevedeli spratať do kože.“

„Musím ísť variť. Chod’ pozrieť starého otca do izby, určite číta noviny.“

„Ale to by som ho nemala rušiť.“

„Len chod’, chod’.“

Odkrivkám vedľa do izby a sadám si na stoličku oproti starému otcovi.

„Dobrý deň, starý otec.“

„Vitaj, moja,“ odpovie starý otec a nadvihne zrak ponad okuliare bez pohnutia hlavou.

Položím si ruky na stôl a na ne hlavu. Tvár starého otca nevidím. Pozerám na noviny a čítam náhodné titulky.

Spomínam si, ako som v detstve neverila, že starý otec skutočne číta, keď pri tom nevyslovuje vety nahlas.

„Starý otec, máš ma rád?“

„Čo moja? Čo si hovorila? Hučí mi nejako tento týždeň v ušiach.“

„Nič také, len, že koľko je hodín.“

„Už ideš?“

„Áno za dvadsať minút mi ide autobus.“

„Príd’ nás zas niekedy pozrieť, vieš, že ťa so starou mamou radi vidíme.“

Letmo pobožkám starého otca na sluchy a rýchlo sa idem rozlúčiť so starou mamou.

„Zastav sa aj nabudúce. A aby si mala viac času, urobím ti pirohy.“

„Tie so slivkovým lekvárom?“

„Tie, moja.“

Pobožkám starú mamu na líce. Pravou rukou mi urobí znamenie na čele. Potom bežím pred poštu na autobus. Sadám si hneď za šoféra a pozorujem krajinu. Prechádzame popri jazere. Potápač sedí na nafukovacom člne a pokúša sa naštartovať motor. Je zaujatý svojou činnosťou, nevidí ma.

Musím sa rýchlo vrátiť do mesta. Nechala som pred odchodom prať pračku. Občas sa pokazí a potom vytápam susedov.

Prichádzam včas. Pračka doprala. Bubon stojí. Žiadna vytečená voda. Prádlo ešte nie je potuchnuté. Prekladám ho do lavóra, aby som ho mohla vyniesť na balkón a vyvešať.

Nadýchnem sa vône aviváže. Čo som to kúpila? Aviváž Rozkvitnutá lúka...

Takú vôňu používa jeho manželka. Tie jeho košele tak neznesiteľne omamne voňajú. Niekedy sa mi zdalo, že sa neobjímam s ním, ale s ňou. Alebo to bola od nej čistá pomsta. Možno

dávala do prania dvojnásobnú dávku aviváže, aby ma priotrávila a spacificovala.
Nie, nie. Hádzem vlhké prádlo naspäť do bubna pračky. Bežím do obchodu kúpiť inú vôňu.
Vyberám Vánok oceánu. Doma ju nerozriedim v pomere jedna ku štyrom a koncentrát
nalievam priamo do priehradky v pračke. Pračka hučí. Počuť ju v celom byte.

*...voda sa točí
okolo očí
na kolotoči
niekto bočí...*

Spievala som málo trávnic, pomyslím si a spomeniem na rýchly výlet na vidiek.
Keby som sa ho bola spýtala na značku aviváže jeho manželky, určite by mi to bol povedal.
Bola by som si ušetrila ďalšiu hodinu prania a malo by to nesporne aj ekologický efekt.
Naivne verím, že mi matka príroda odpustí.
Stojím vo dverách kúpeľne a zapalujem si cigaretu. Popol odklepávam do umývadla.
Pozerám na rotujúci bubon s posteľným prádlom. Delfíny vyšité na textílii sa točia vo víre
aviváže. Rozkvitnutá lúka! To som im chudákom pred tým dala zabrat', pomyslím si
a prúdom vody zhasím špak.

*Ej, nebanovala by, keby nemusela...,
zaspievam dvojvše a idem sa nadýchnuť vzduchu na balkón.*

Mesto hučí. More tiel sa presúva v uliciach peši a v automobiloch. Mesto hučí a vzduch nad
ním trochu páchne.

Všetko povedal. Všetko povedal obidvom. Obidve boli nadšené, každá inak. Nie, samozrejme
neboli nadšené. Nebola som nadšená...

Nebola som veselá tej soboty večera...

Niektorí muži sú tak pravdovravní, až to bolí.

Myslia si snád', že keď vypovedia ich čistú pravdu budú spasení?

*... po rozkvitnutej lúke pláva delfín a nechce žrať trávu, plutvami sa snaží opel'ovať kvety,
pretože na včely padol mor a niekto to predsa robiť musí...*

Pračka doperie. Vyvesím na balkón dve obliečky na paplóny, dve na vankúše a jednu plachtu.
Niektoré spermie boli poslané kanalizačným systémom smerom k moru. Tie ktoré sa pevne
držali štruktúry plachty sa omámené vôňou Vánku oceánu vyhrievajú na slnku už dnes....

Vynesiem si na balkón ľahké kreslo a zapalujem cigaretu. Raz som niekde čítala, že fajčenie
nahradza komunikáciu, naozaj neviem.

Balkón je na najvyššom podlaží. Nik sem nevidí. Slnko hreje. Sedím v tričku a ľahkej sukni.
Po chvíli si vykladám nohy na zábradlie. Sukňa sklízne po stehnách. Slnko mi prehrieva
obnažené telo. Privieram oči.

*...jsem prázdna mušle k houpání,
balkónem vítr se prohání...
...vanie, ja nie.*

Cítim tieň. Otváram oči. Na zábradlí stojí straka. Zľaknem sa a inštinktívne prekrížim nohy.
Vták drží v zobáku perlový náhrdelník. Zaregistruje, že sa na neho pozerám. Vzlieta, naráža

do prádelných šnúr. Náhrdelník mi padá do lona. Nehybne sedím a kochám sa krásou belostných guľičiek. Zapínam si ich okolo krku a prejdem k zrkadlu do spálne. Nádhera. Prstami prechádzam po perlách. Chladia ma v dekolte. Sadám si na posteľ s vyzlečenými brokátovými paplónmi. Sú krásne chladivé. Líham si na jeden z nich a druhým sa prikrývam. Zavieram oči. Prehrievam ich teplotou svojho tela. Zhlboka dýcham. Cítim, že teploty sa vyrovnali...

Otváram oči. Letím vzduchom. Dopadávam do vody, ktorá je slaná. Bez problémov sa ponáram a opäť skáčem. Nespoznávam sa. Spoznávam svoje myšlienky. Letím vzduchom a blížim sa k hladine. Vidím záblesk odrazu tela. Delfín! Prerážam hladinu, ponáram sa. Jedna plutva ešte pobolieva po včelom vpichu.

Cítim sa voľná.

Kĺžem vodou a voda kĺže po mne.

Milujem to.

Asi vlasy

Mohla sa nechať ostrihať vtedy, keď ju neprijali na konzervatórium. Potom, čo tajne išla na prijímačky na tanec a nevedela aké to tam bude a možno ani príliš netúžila aby ju naozaj prijali. Nerozumela odborným pojmom a krokové variácie v neznámom rytme nevedela zopakovať. Keď sa v stanovenom termíne dozvedela, že ju naozaj neprijali, pocítila úľavu. Neostrihala si vlasy. Nechávala ich rozpustené splývať po pleciach. Chodievala tancovať do šera klubu. Vlnila sa medzi ostatnými telami v pohybe. Občas cítila ako sa jej na pokožke hrudníka tvoria kvapôčky potu a vsakujú do podprsenky. Mala rada ten pocit, keď sa jej telo samovoľne ochladzovalo z horúčosti. Pripadala si ako napařovacia žehlička alebo iný stroj, ktorý vie vyvinúť teplo a kochala sa v tomto pocite. V prítomí nenápadne odťahovala tričko od tela. Niektorí chalani to mali dokonca radi. Vysušali ju svojimi dlaňami putujúcimi po nahom chrbte. Možno to pokladali za niečo divoké a ohnivé. Niečo čo provokovalo ich fantáziu.

Vlasy rástli. Vypínala si ich sponkami do zložitých účesov.

Prešla niekoľkými školami a zamestnala sa.

Vlasy si začala zamotávať do uzla na zátylku. Na bokoch si odstavajúce kučierky do hladka pripínala dvoma tromi sponkami.

Nevydala sa za žiadneho z tých mužov, ktorí jej scanovali telo v preplnených kluboch. Vôbec sa nevydala.

Chodila päť dní v týždni do práce, o ktorej hovorila, že ju uspokojuje.

V lete si vlasy skrývala pod slamený klobúk, v zime pod flaušovú baretku.

V primeranom veku odišla na dôchodok. Nemala psa. Občas zašla k jazeru a hádzala kúsky starého pečiva labutiam. Niektoré v zime neodlietali. Zostávali pri jazere, až kým úplne nezamrzlo.

V to ráno bolo neisté, či prídu. Včera bol ešte v strede nezamrznutý kruh, ale v noci poriadne mrzlo. Zabalila rožok do igelitového sáčku a vložila do kabelky. Keď prišla k jazeru, zdalo sa jej, že sa v strede ešte leskne voda, ale nevidela dobre. Labute neprichádzali. Posadila sa v kožuchu na lavičku a čakala. Na poludnie ju oslovila suseda venčiacca pudlíka a ona neodpovedala. Zasnene usmievala so zatvorenými očami. Suseda ju chytila za ruku. Ruka bola studená a nehybná. Po formalitách s lekárom vybrali privolaní príbuzní mahagónovú rakvu. Neter priniesla do pohrebnej služby jej najkrajšie šaty: čierne s veľkým bielym

asymetrickým golierom. Pani, ktorá mala na starosti posledné úpravy prevzala šaty a išla vykonať svoju prácu. Robila to už roky. Zvládala to rutinne a bez prílišných emócií. Pripravila si všetko potrebné. Zložila jej z hlavy kožušinovú čiapku. Spod čiapky vypadli dva zapletené sivé vrkoče. Odvisli k zemi a dotkli sa podlahy. Zamestnankyňa odskočila. Zatočila sa jej jemne hlava. Prerušila prácu. Odišla do služobnej miestnosti. Vypila pohár vody. Obliekla si kabát a vyšla pred budovu. Z vrecka vylovila cigarety. Zapálila si. *Také vrkoče videla naposledy v detstve. Nosievala ich prababička, ktorá umrela, keď ona mala sedem rokov. Občas u nej spávala a pozorovala ju večer, tváriac sa, že spí. Videla ako stojí v izbe v dlhej nočnej košeli pred veľkým toaletným zrkadlom s malými mahagónovými zásuvkami naspodku. Stojí tam a po jednom si rozpletá vrkoče. Prehrabne ich prstami. Biele vlasy sa vlnivo zalesknú v svetle nočnej lampy. Drobnými krôčikmi urobí na špičkách pár tanečných krokov. Zamáva tej v zrkadle a ide spať. Bývala fascinovaná týmto rituálom o ktorom nikdy nikomu nerozprávala a po čase naň zabudla.* Rýchlym pohybom sa snažila zastaviť slzu padajúcu z oka. Rozotrela si šminky. Vlhko ju v mraze začalo štípať na líca. Zahodila špak. Utréla si nos. Zhlboka sa nadýchla a vrátila k práci. Úhľadne vystrela šedivé vrkoče cez šaty. Chytila do ruky kabelku, ktorá sa nedala zatvoriť. Otvorila ju. Vyhodila sáčok s rozdrveným rožkom. Na zem vypadol lístok. Zodvihla ho. Bola to vstupenka do divadla. Na dnes. Balet Labutie jazero. Chvíľu váhala a potom si lístok vsunula do vrecka na plášti. Ešte nikdy nebola na balet. Zavrela kabelku a vrátila ju majiteľke. V miestnosti zablikotalo svetlo. Zašomrala na kolísanie prúdu v špičke. Zhasla. Pol šiestej. Ešte to na siedmu môže stihnúť.

Pivnica „U cínovej vojačky“

▪ úvod:

Tento príbeh by bol býval oveľa stručnejším a jednoduchším keby jej intuícia v úvode zvíťazila nad tvrdohlavosťou a láskou k matematike. Rozhodla sa vtedy, že bude chlapsky stáť za svojim slovom a bude z nej hrdina. Nechcela priam zmeniť pohlavie, len zažiť ten nadoblačný všeludský až nadľudský pocit pozdvihnutia, keď niečo skutočné dokáže a tým vygumuje staré neprávosti, ktoré dovtedy napáchala na mužskej časti populácie a ďalej by už išla len s čistým štítom, možno ako Delacroixova postava so zástavou zo známeho výjavu na barikádach. Navždy očistená a plná energie by prekročila prah minulosti v ústrety svetlým zajtrajškom. Možno keby bola pozbierala nejaké financie a vybrala sa vtedy do veštiarne v Delfách a na oltár Apollónovho chrámu by položila svoje ambície, odchádzala by s dobrou radou a jej život by sa po tie dni začal uberať úplne iným smerom.

▪ po úvode:

Cesta do Delf jej vôbec neprišla na um, namiesto toho nestihla autobus a zobrala si taxík a nechala sa odviezť na oslavu Ferových narodenín. Keď tam dorazila, Fero už mal niečo v sebe a jemne sa vznášal nad davom svojich gratulantov, poletujúc od prichádzajúcich k odchádzajúcim. Privítal ju ešte širším úsmevom ako zvyčajne a potom ju nechal napospas chaoticky sa prelievajúcej mase popíjajúcich, diskutujúcich a motkajúcich sa návštevníkov. Keď sa mierne vstrebala do davu, začala zhláďovať známych. Zastavila sa pri Šaňovi a Ivane, potom sa zvitla s Lujzou a nakoniec objavila Zdena. Stál neďaleko zimnej záhrady a rozprával sa s Ferovou ženou Agátou. Pôsobil ako obvykle: nonšalantne, pokojne a komunikatívne. Od chvíle ako ho zaregistrovala, vedela, že ho kútikom oka pozoruje. Nešla priamo k nemu a pristihla sa, že pod chvíľou kontroluje jeho pozíciu v dave. Poznali sa vtedy niekoľko mesiacov. Zoznámili sa práve na tomto mieste a potom sa párkrát stretli v meste.

Raz jej dokonca pomáhal odviezť z kvetinárstva stromčekový Fikus Benjamin. Ona ho potom pozvala k nej na obed. Priniesol šampanské a hovoril o elementárnej matematike, ktorú študoval. Na matematiku bola zaťažená od ranného detstva a tak si vytváral jedno veľké plus v jej očiach. Pozeral na ňu ako varí a oslovoval ju gazdiná, čo ju síce prekvapovalo, ale na druhej strane jej to celkom imponovalo a tak sa v duchu usmievala. Považovala ho za príjemného, ohľaduplného a možno trochu utiahnutého spoločníka a niečím ju iritoval. Asi tým nevyužitým potenciálom. Aj keď sa sama vôbec nepovažovala za romantičku zdal sa jej tajomný a nevedela odstrihnúť svoj záujem o neho. Asi po hodine a pol krúženia v dave, popíjania obrátených strikov a pojedania jednohubiek sa prepracovala k Zdenovi, ktorý ešte stále diskutoval s Agátou. Bola od nich asi na dva kroky, keď Agáta s patetickým dôrazom na každé slovo zakončila svoju rozpravu výrokom:

„Každý raz nájde svojho majstra!“ a dopila na ex pohár červeného vína.

„Pekný večer,“ povedala Hana.

„Pekný, pekný, ahoj, som rád, že ťa vidím,“ privítal ju Zdeno.

„Vitaj, kedy si prišla? Už si niečo ochutnala?“ spustila na ňu Agáta.

„Áno, ďakujem, veľmi chutné, vidno, že si si dala záležať.“

„To vieš, Fero pozval snáď všetkých čo v živote stretol, tak sme pripravovali od včera rána. Idem to skontrolovať a nezabudni ochutnať tie zavárané hríby, ak si ešte nemala,“ s týmito slovami sa Agáta rozlúčila a nechala im voľný priestor.

„Tak ako žiješ, čo máš nové odkedy sme sa nevideli?“ začal Zdeno.

Nevídavali sa často, zvyčajne raz za mesiac alebo tri týždne. Skutočne sa videli občas a to úplne nepravidelne. Niekedy mala pocit, že sa medzi nimi začína niečo spríadať a potom sa zas nejaké týždne nezaviedlo a vyzeralo to tak, že sa nič nedeje. Keby sa bola vtedy chopila tohto zistenia a zakotvila by si túto myšlienku poriadne v hlave, jej život by sa mohol uberať iným smerom. Ona ale chcela uveriť a nakoniec presvedčila sama seba, že tam niečo je, priam byť musí. Takže: "Čo má nové?"

„Ale, mám sa celkom v norme. Benjamína som presunula viac k oknu, lebo mu začínali padať listy a inak fakt v norme a ty?“, vedela, že hovorí bláboly, ale ničím to treba rozbehnúť, povedala si očakávajúc, že ich rozhovor potrvá nejakú hodinku a tento úvod padne do zabudnutia.

„Mám sa teraz dobre,“ skonštatoval Zdeno. „Videla si Fera, aký je celý rozžiarený, že prišlo toľko ľudí. Fakt dobrá oslava a dobrý nápad urobiť ju na záhrade. Fero to vychytil, že sa narodil koncom leta“.

„Áno, záhrada je fajn“, chytla sa, „ľudia akoby menej čumia kto a s kým baví, len sa jednoducho baví, to je príjemné“.

„Pozri, o chvíľu zapadne slnko presne do okna kostolnej veže. Pozoroval som tu tento jav už pred rokom. Z tohto miesta je to najkrajšie,“ povedal a navigoval ju viac poprava. „Vždy ma fascinovali slnečné hodiny. Sú síce dosť zložité, ale raz by som chcel nejaké vyrobiť. Vyskúšať si to.“

Takými a podobnými úvahami ju vždy dostal. Praktické postrehy uplatňujúce matematické alebo fyzikálne zákony v niečom zdanlivo obyčajnom ako teraz tie hodiny. Pozerala na neho s obdivom, ktorý dosť ťažko skrývala.

Potom sa ozvalo melodické pípanie.

„Prepáč, mobil...“ povedal a poodstúpil o pár krokov, otočil sa mierne chrbtom a telefonoval. Keď sa vrátil mal strnulý výraz v tvári: „Je mi ľúto, že ťa tu nechám napospas davu, ale budem musieť odísť. Volal brat. Maj sa pekne a pozdravuj Benjamína. Niekedy sa ti ozvem.“

„Jasné,“ povedala mechanicky. Vedela, že býva u brata a dúfala, že sa nestalo nič vážneho.

Zdeno dopil na dva dúšky zvyšok vína. Rozlúčil sa poklepaním po pleci s Ferom a odišiel.

Hana si takto ich stretnutie skutočne nepredstavovala, ale našťastie bolo ešte skoro.

Prichádzali ďalší hostia a vedela, že sa rozptýli. Vyhľadala Lujzu. Zastavil sa pri nich Fero a zlákal ich na grilované mäsko, ktoré začínalo z ražňov fantasticky voňať. Večer bol naozaj príjemný. Pre Lujzu prišiel okolo desiatej manžel a Hanu zviezli domov.

Zdeno sa ozval asi po piatich dňoch. Podľa farby hlasu v telefóne usúdila, že nie je celkom triezvy ale povedala si, že bude benevolentná a nezavesila slúchadlo. Vedela, že znesie veľa alkoholu a tak nevedela odhadnúť, v akom štádiu sa nachádza a čo sa deje. Po úvodných zdvorilostných vetičkách, ktoré zo seba kostrobrato vysúkal, vychrílil:

„Chceš so mnou žiť?“

Trochu sa jej zatočila hlava. Pol roka vákua a potom takáto strela od boku. Keď predýchala otázku, usúdila, že ide o ideovú záležitosť a odpovedala:

„Myslím, že áno, myslím, že by to bolo možné,“ povedala spomaleným hlasom.

„Tak to som potreboval počuť. Maj sa krásne, moja.“ povedal Zdeno a zložil.

"No zaujímavé!" pomyslela si Hana a snažila sa zatlačiť tento rozhovor do zabudnutia.

"Chlapec vytriezvie, možno si nebude ani nič pamätať a o mesiac sa zas ozve."

▪ jadro:

O dva dni neskôr zazvonil niekto pri dverách. Pozrela cez kukátko a uvidela Zdenovu tvár v širokohlom prevedení.

„Ahoj. Aké prekvapenie! Čo ty tu?“ vypadlo z nej.

„Tak som teda tu!“

„Aha?“

„Veď si povedala, že so mnou chceš žiť,“ povedal Zdeno bez náznaku otupenia pamäťových buniek.

Vtedy si na zemi všimla cestovnú tašku. Keďže nechcela riskovať chodbové divadlo pre susedov, vtiahla ho do bytu. Áno, vtedy sa prebudil ten chlap v nej a zahlásil: "Sľúbila si, tak dodrž slovo!"

„Aha, tak dobre,“ povedala befarebne. „Zlož si veci do izby, robím francúzske zemiaky, dáš si?“

„Áno.“

Zašiel do izby a keď sa desať minút neukazoval, išla sa za ním pozrieť. Našla ho spať oblečeného na rozostlanej posteli. Tento výjav, ako sa neskôr ukázalo, bol len jedným zo série podobných výjavov. Nachádzala ho spať na koberci, stoličkách, v kúpeľni pri vani a raz v kabáte na linoleu v predsieni.

Dovarila obed a najedla sa. Vybavila niekoľko telefonátov, išla do obchodu. Keď sa vrátila našla ho v kuchyni ako dojedá chladnúce francúzske zemiaky priamo z remosky. Po tomto slede udalostí nemala silu pýtať sa ho, čo sa vlastne stalo a ani nebolo kedy. Keď dojedol hodil na seba sako a siahal na kľučku.

„Odchádzaš?“

„Áno, idem si niečo vybaviť, ale večer prídem. Dobre?“

„Dobre,“ odpovedala Hana a chvíľu ešte zostala pozeráť na zabuchnuté dvere. Keď sa spamätala zavolała Lujze a pár priateľom čo sa stalo a že sa podľa okolností ozve.

Umyla riad. Dokončila pár stránok rozrobeného prekladu a pozrela si dokument o utečencoch.

Zdeno prišiel okolo jedenástej a úplne na mol. Niečo nezrozumiteľne zašermolil, a padol do postele. Prikryla do dekou a ľahla si vedľa neho. "Tak takéhoto som ho nikdy nevidela,"

pomyslela si. "Snáď má za sebou ťažký deň a zajtra bude lepšie." Nadránom sa jej sníval sen o nekonečnom smútočnom zástupe starých žien, ale neprikladala mu žiadnu pozornosť.

Celý ďalší týždeň prebiehal podľa rovnakého scenára. Opitého sa ho nechcela pýtať, čo sa stalo a prečo sa teraz deje čo sa deje a tak sa ich komunikácia točila len okolo toho, či a kedy príde. Netušila, koľko bude tento stav trvať a radšej na to ani nemyslela.

Po týždni sa objavil raz popoludní okolo tretej a nie neskoro večer ako po minulé dni a dokonca triezvy. Nemusel fúkať do detekčnej trubičky, ale konečne vyzeral akosi normálne. Dokonca jej priniesol ružu. Hoci bolo zrejmé, že je odtrhnutá z nejakého verejného záhona, v duchu ocenila gesto a usmiala sa. Uvarila kávu a z mrazničky vytiahla zmrzlinu. Zrazu mala pocit, že sa situácia začína lámať a bude lepšie.

„Jedol si niečo?“ opýtala sa automaticky.

„Áno, dal som si obed v centre. Doniesol som dobré víno, dáme si?“

Keďže sa jej javilo, že svitá na lepšie časy, priniesla poháre na stopke a naliali si. Nechcela sa hneď pýtať na chaos uplynulých dní a na to, čo tomu predchádzalo. Rozprávali sa o filme, ktorý bude večer v telke a tešila sa, že konečne zažijú normálny večer.

„Čo si dáš na večeru, nejaké cestoviny alebo urobím chlebíky?“ podišla k chladničke a začala skúmať jej útroby.

„Nemusíš zatiaľ nič pripravovať, nie som ešte hladný. Pod' radšej sem. Zavrela chladničku a pristúpila k nemu. Stala si medzi jeho kolená a on ju objal tak mäkko ako to vedel len on. Intenzívne začala odsúvať zážitky posledných dní do sféry zabudnutia. Keď jej začal vyhŕňať sukňu a zložil si okuliare, zabudla úplne na všetko. Postupne skĺzla k nemu na stoličku. Zastretým pohľadom pozerala na červeno-žltý záves s geometrickým vzorom pri špajzi, ktorý sa čoraz prudkejšími pohybmi menil na oranžový, úplne oranžový a ešte oranžovejší, až sa spojil so zapadajúcim slnkom a slnko bolo všade, všade aj v pohároch, aj v úplne plných pohároch aj v tikajúcich nástenných hodinách, ktoré práve vlastne ani netikali, aj v nich, úplne oranžové a vybuchujúce, omámené a zapadajúce, tečúce, úplne sladké. Oranžová prešla cez purpurový záblesk do fialovej. pocítila hrozné sucho v ústach. Okrajom blúzky mu utrela kropaje potu z nosa a odpila si z vína. Áno, to bol on, to bol ten Zdeno, ktorého chcela hýčkať. Odbehla do kúpeľne a keď sa vrátila, Zdeno dolieval poháre a zapal'oval sviečku, síce takú na absorbovanie tabaku v alobale, ale iná sa k kuchyni práve nevyskytovala.

„Môžem si zapáliť?“ opýtal sa.

V byte sa síce nefajčilo, ale dvere na kuchyni sa dali zatvoriť a tak mu udelila výnimku.

„Niečo ti chcem povedať,“ začal.

"Konečne!" povedala si. "Aspoň sa veci vyjasnia."

„Brat ma vyhodil.“

To sa dalo čakať, pomyslela si a ani sa nemusela pýtať, že prečo, sám pokračoval:

„Zistil, že som spával s jeho ženou. Teda ona mu to povedala, lebo ju chytilo nejaké zlé svedomie. Stalo sa to pred dvoma rokmi. V tom čase keď som sa k nim nast'ahoval.“

„Prepáč,“ povedala Hana a odbehla do kúpeľne. Pustila vodu do umývadla a do tečúceho prúdu ponorila celú hlavu. Vytreštenými očami hľadela na sifón a myslela si, že sa snáď utopí, že nastal koniec sveta, že keď sa neutopí, asi sa v okamihu zblázni. Nakoniec sa ani neutopila ani nezbláznila. Chvíľu potom sedela na vani. Keď si vsugerovala, že sa netreba vracaať do minulosti, ale žiť v prítomnosti, vrátila sa do kuchyne. Zdeno tam nebol. Nebol ani v izbe, ani na balkóne. Pochopila, že odišiel. V noci sa vrátil opitý a zaspal oblečený. Stiahla z neho nohavice a ponožky, prehodila cez neho deku a ľahla si tak, aby čo najmenej cítila alkoholové výpary. Bolo to pre neho asi dôležité a súčasne ťažké povedať mi to, pomyslela si dúfajúc, že tento alkoholový maratón čoskoro skončí.

Po pár týždňoch sa pristihla, že v obchode okrem chleba, masla a iných ingrediencií začína do košíka automaticky prikladat' fl'áše alkoholu. Chcela, aby aspoň neodchádzal. Aby, keď už pije, pil pri nej. Aby ho aspoň videla. Možno ho chcela trochu aj kontrolovať, ale to vlastne nebolo ani možné. Po tom, ako ho druhý krát našla spať na lavičke pred domom za bieleho dňa, sa rozhodla, že zmení privát. Prenajala byt v štvrti na opačnom konci mesta. Byt bol trochu menší a ďalej od centra, ale bol bližšie k lesu. Zdeno les zbožňoval. Chodili tam na prechádzky nielen cez víkend, ale občas aj poobede. Ukazoval jej rôzne plody stromov a ona

potom hádala o aký strom ide. Občas aj uhádla ale väčšinou nie. Rád ju poučil, lebo on to všetko ovládal. Vôbec jej to neprišlo nepríjemné, práve naopak. "Má nevyužitú pedagogickú vložku," pomyslela si, ale nechcela ho provokovať tým, že by túto myšlienku vyslovila. Momentálne žil z toho, čo v lete zarobil na stavbách a ako hovorieval, neskôr sa uvidí. „Včera som stretol Fera, potrebuje previezť skrine, zajtra k nemu skočím,“ vyslovil keď sa raz vracali z prechádzky.

Fera nevidela od oslavy a ani sa o ňom nerozprávali. „Fero o nás vie? Myslím, či vie, že žijeme spolu?“ opýtala sa Hana.

„Áno, vie. Včera som mu to povedal. Prečo?“

„Nič, len tak.“

Keď sa na druhý večer ani o polnoci nevrátil, skúšala mu volať. Mobil mal vypnutý. Ostal spať u Fera, pomyslela si a sama išla spať. Keď sa na druhý deň nedovolala k nemu ani Ferovi, vybrala sa za nimi. Otvorila jej Ferova žena Agáta a na Haninu otázku, či nevidela Zdena, lakonicky skonštatovala: „Áno, Zdeno sa tu vyskytuje od včera. Teraz ich nájdeš niekde U Jeleňa. Ťahajú šnúru. Naša dcéra mala včera narodeniny, tak sa rozhodli to zapíť.“ Hana poďakovala za informáciu a nechala pozdravovať slečnu dcéru. Prešla popri Jeleňovi. Cez okno videla ako sedia v zadymenej putike vedľa biliardového stola. Fero náramne gestikuloval a Zdeno si šikmo podpierať ľavou rukou čelo. Nemala chuť zastavovať sa pri nich a odišla.

Zdeno prišiel na ďalší deň okolo obeda a celý zvyšok dňa prespal. V noci ho pochytil záchvat hladu a následne aj záchvat varenia. Nad ránom ju vytiahol do nonstop potravín na konečnej a hneď po návrate začal variť. Variť teda vedel, to musela uznať. Ani nechcel, aby mu pomáhala a to jej bolo tiež sympatické. Konečne si pohodlne sadla k robote a kútikom oka sa kochala v jeho zručnosti. Namiesto raňajok mali obed. Jedlo bolo vynikajúce. Stále jej pridával na tanier, aj keď už nevládala. Bolo jej nepríjemné, že to musela odmietať a tiež jej bolo nepríjemné, že ju núti jesť ako malé dieťa. Keď sa poznali len pár mesiacov a ešte spolu nežili, predstavovala si občas, akým otcom by mohol byť. Bol taký mierny a pozorný a uplatnil by aj tie pedagogické vložky... Po skúsenostiach uplynulých týždňov si povedala, že nie, že nechce mať s ním deti a konala všetky opatrenia pre to, aby sa v tomto smere nič nestalo. Teraz, keď do nej ládoval tie dobroty, sa nezdržala: „Chcel by si mať dieťa?“

Zdeno položil hrniec na sporák, oprel sa o chladničku a pozrel na ňu strnulým pohľadom: „Ja už jedno dieťa mám. Teda ona to tvrdí, ale ja myslím, že nie je moje. Testy som nepodstúpil.“

„Prosím?“

„Bol som ženatý dva roky. Nehrnul som sa do toho, ale ona bola tehotná...“

Tak túto odpoveď Hana nečakala. V ušiach jej začala pumpovať krv. Zatočila sa jej hlava. K záchodovej mise dobehla v poslednej chvíli. Sýtym oblúkom odovzdala kvalitný obed do útrobov kanalizačného systému. Posadila sa na podlahu v malej miestnosti a prstom opisovala ležatú osmičku na reklamnom plagáte, prilepenom na dverách. Sused zdola si zapálil cigaretu a jadrom sa začal šíriť nikotínový dym, čo ju prinútilo presunúť sa do kúpeľne.

Sedela na vani a na čelo si prikladala mokrý uterák. Samozrejme, že keď je niekto ženatý, nenosí to vytetované na čele. Vlastne je od nej o deväť rokov starší. V tom veku je normálne, že už bol ženatý, ale teraz nie je a je tu a s ňou. Keď si zosumarizovala informačnú triedu, opláchla si ústa a ruky a vrátila sa do kuchyne. Zdeno tam stál oblečený v bunde. Povedal, že si ide niečo vybaviť a do polnoci ho nebolo. Vrátil sa v dezolátnom stave s ľavým rukávom košeľe nasiaknutým pivom. Vyzliekla ho a nasmerovala do postele. Preprala košeľu aby do rána nesmrдела a išla tiež spať.

O týždeň prišiel s rozjasnenou tvárou a ukazoval jej privesok na kľúče so skarabeom z alabastru.

„Pekné,“ povedala. „Odkiaľ to máš?“

„Od bratovej ženy, priniesla mi ho z dovolenky. Stretol som ju dolu na zastávke, bola tu pozrieť nejakú kamarátku.“

"Ach tak," pomyslela si a v ústach sa jej rozliala horkosť.

Pár dní na to im majitelia, predčasne sa vracajúci zo zahraničia, vypovedali privát. Dva týždne mala čo robiť, aby zohnala náhradné bývanie. Nakoniec sa dopracovala k bytu v centre. Bol síce trochu tmavý, ale zas blízko parku a autobusovej stanice. Ústretová susedka jej síce hneď pri zoznámení vyrozprávala príhodu, ako tam pred nimi bývala žena s mužom, ktorý ju podvádzal. Keď prichádzal nadránom po flámoch domov, liala na neho z terasy horúcu vodu. Tento príbeh Hanu neodradil. "To je predsa minulosť," pomyslela si a o tri dni sa presťahovali.

Do redakcie, pre ktorú pracovala to mala teraz naozaj blízko a tým sa snažila obhájiť si ten nedostatok svetla. V byte, ktorý jej postupne vadil viac ako predpokladala sa po týždni pokazila telka. Večer sedeli v obstarožných fotelkách a listovali v bulvárnych časopisoch.

„Čítam tu článok o nevere. Si mi verná?“

„Áno, som,“ konštatovala pokojne pravdu Hana.

„A ten polrok pred tým ako som sa k tebe pristáhol?“

„Vtedy som niekoho mala, ale to sme spolu tak celkom nechodili nie?“

„Aha, tak ja som si myslel, že áno.“

„Bolo to aj tak o ničom. Krátkodobé oprášenie vyprahnutého vzťahu. Nič som z toho nemala.“

„Ale stalo sa to, nie?“

„Áno, fakticky sa to stalo.“

Hana bola tak zaskočená vývojom situácie, že nemala silu pýtať sa čo on. V skutočnosti jej to ani nenapadlo. Dúfala, že jasne a pravdivo popisala situáciu a že to Zdeno pochopí a stráví. V posteli ho uistovala, že to ako to práve robia praktizovala iba s ním. Týmto aktom považovala celú vec za vybavenú.

Na druhý deň sa od raňajok ukázal až o desiatej večer a to v úplnom rozklade. Sypal na ňu oplzlosti a ledva artikuloval, čo sa u neho nestávalo často. Opierala sa o stenu v predsieni a zdalo sa jej, že jej tuhnú vnútornosti. Vtedy možno na stotinu sekundy pocítila, že od tohto momentu to bude len horšie, že sa niečo bez základov bortí a rúca. Nevedela odhadnúť mieru prítomnej a budúcej deštrukcie. Stále zostávala v pozícii, že sa nemôže vzdať v polovici cesty, že sa raz prestanú valiť tieto kamene, ktorými sa nechávala kameňovať. Mútné vody sa vyčistia a hladina sa upokojí.

Zdeno sa uložil na koberec v izbe a tam aj zaspal. Nechala ho tak, v bunde aj topánkach, čo najtichšie zatvorila dvere a vyšla na vzduch. Išla sa prejsť len tak bez cieľa. Pocítila čerstvý vzduch, pokiaľ vzduch v meste môže byť vôbec čerstvý. Pozorovala ľudí ako na zastávke. Prichádzali. Odchádzali. Prestupovali z autobusu na autobus. Ochladiť sa. Vrátila sa do bytu. Obišla jeho chrápajúce telo a uložila sa k spánku. Kľčovito ležala na boku tak, aby nevidela jeho siluetu a snažila sa neplakať príliš nahlas.

Ráno pri raňajkách priznal, že stratil kľúče. Hana navrhla, že dá vymeniť zámok a počká ho aj s kľúčmi o piatej. Zámok bol vymenený, ale v redakcii ju zdržali a k vchodu dobehla o pätnásť minút neskôr. Stál tam toporne ako boh hromu a hrmel na ňu, že je nielen šľapka, ale ešte aj nespoľahlivá. Zobral od nej kľúče, ani nevstúpil do vchodu a šiel rovno do kaviarne na rohu. Ani Hana nevošla. Chvíľu za ním pozerala a potom šla na opačnú stranu bloku. Zastavila sa pri kostolíku o ulicu ďalej. Pristavila sa pri dverách a pozerala na vysvietený oltár, kňazov a schematicky vnímala obrad. Ľudia chvíľu stáli a potom si zas sadli a kľakli. Nevnímala slová. Opierala sa o dvere, priala si len, nech toto obdobie života raz skončí. Postupne sa prestávala ozývať priateľom a tiež prestala chodiť do kina. Kedysi jej kino

poskytovalo príjemný relax. Teraz už len pri predstave, že by mala sedieť niekde v tme a pozerat' na čokoľvek na plátne, sa jej naplo niečo v hlave a nedovolilo jej to prelistovať si ani programy kín v kultúrnych mesačníkoch.

Napriek celému vývoju situácie, mala stále pocit, že ju Zdeno miluje a potrebuje. Pocity to bol síce dosť abstraktný, ale bol. Keď jej ešte v počiatkoch ich vzťahu rozprával ako mu rodičia zahynuli pri páde lavíny a od trinástich rokov ho vychovávala babička, premkla ju túžba byť mu všetkým: matkou, ženou, dcérou... Na to, že na ňu žiarli, prišla v momente, keď začal citovať poznámky z jej denníka. Denník bol pre ňu vyslovene intímnu záležitosťou. Telom jej prechádzali zimomriavky. Poznámky v denníku nie vždy presne popisovali prežitú skutočnosť. Pýtal sa jej na rôzne situácie, ona pravdivo odpovedala a on evidentne neveril. Raz sa vybrala na tri dni k babičke, keď sa vrátila, našla vedľa postele ležať kvietkovaný šál neznámeho pôvodu. Vložila ho do igelitky a hodila do kontajnera. Na nič sa nepýtala. Neverila, že by ju mohol podviesť, keď tak strašne žiarlil. Vytvorila si teóriu, že každý vzťah má v sebe určitú dávku žiarlivosti a on vyčerpал mieru za oboch a tak ona vlastne ani nemôže žiarliť...

Keď sa dusno ich vzťahu nevytrácalo rozhodla sa urobiť pokus pod názvom: dovolenka.

Odstesovali sto kilometrov na severozápad a ubytovali sa v malom meste pri jazere. Zabudli si plavky a tak sa kúpali po večeroch nahí. Cez deň fotografovali pamiatky a túlili sa po lesoch. Mali sa tak dobre ako dávno nie. V také niečo už ani nedúfala.

Keď sa po týždni vrátili išli večer do kaviarne na rohu. Cestou domov stretli suseda, ktorý ako každý večer venčil svojho statného pitbula. Bol nečakane zhovorčivý a hneď ich aj stiahol k sebe na návštevu. Býval o dve ulice ďalej v polosuterénnom byte. Ohuroval ich informáciami, že vo vedľajšom dome bola cez vojnu mučiareň a v tom jeho veliteľstvo gestapa. Obidve budovy spájala podzemná chodba. Hana mala chuť čo najskôr vypadnúť, ale Zdeno sa začal vypytovať na detaily, tak sa rozhodla počkať ho pred domom.

Po pár dňoch sa situácia v ich domácnosti vrátila do starých koľají. Prichádzal pred polnocou a Hana už očakávala jeho príchody v posteli, tváriac sa úporne, že spí.

Raz pred obedom, keď sa vykotúľal z postele, začal nezvyčajne zápalisto rozprávať:

„Včera som bol na trhovisku nasávať atmosféru. Tmolili sa tam ako vždy bezdomovci. Niektorí pomáhali trhovníkovi s debničkami a tak som sa tam zoznámil s Ignácom. Bol kedysi učiteľom. Pozval som ho na pivo a nakoniec ani neviem, kde sme skončili.“

Vedela, že trhovisko ho očaruje, ale až takto? Nevedela sa ubrániť obave, že raz tých bezdomovcov dovlečie k nim, vlastne možno tu už aj boli... a čo tie stratené kľúče... začala sa dusiť v týchto predstavách. Zaplavoval ju strach z toho čo všetko Zdeno so sebou vlečie.

Zmocňoval sa jej pocit, že celá táto valiac sa zmes ju obliepa a postupne pohlcuje. "Musím niečo urobiť, lebo sa zložím," pomyslela si a začala hľadať nový privát. Keď všetko zariadila, oznámila mu, že sa sťahuje. Sama. Odst'ahovala sa na opačný koniec mesta, ale veľmi sa jej neľavilo. Nemohla spať. Pomyslenie, že si zvykla na Zdenove chrápajúce telo ju znepokojovalo. Po dvoch týždňoch sa trochu skonsolidovala a negatívne pocity prehlušila zaujímavá práca. Ďalší týždeň sa zastavil u nej v redakcii na konci pracovnej doby. Pracovala vtedy na pol úväzku. Mala stôl o ktorý sa delila s kolegyňou v podobnej pozícii.

Zdeno mal na sebe novú olivovozelenú košeľu. Bol mierne zarastený. Strnisko skompakťovalo jeho dosť veľkú tvár a nechávalo vyznieť krivke úst. Tváril sa úplne pokojne, ale nie kajúčne, práve naopak, pôsobil sebaisto a triezvo. Nepozerala na neho s obdivom, to už nebolo možné.

"Ahoj!"

„Čau, čo ty tu?“

„Íšiel som náhodou okolo,“ odpovedal Zdeno, akoby sa nevideli len pár hodín.

S prekvapením zist'ovala, že ju stále prit'ahuje.... "Úplné zatmenie," prebehlo jej hlavou a

potom sa jej mozog odpojil od zvyšku tela...

„No fajn, keď si tu, mohol by si mi pomôcť s niečím v sklade?“

Vedela, že od skladu existuje len jeden kľúč a ten má práve teraz vo vrecku ona a všetci, čo by mohli odtiaľ niečo potrebovať pred polhodinou odišli. Primkla kanceláriu a prešli do skladu.

„Na čo to nedočiahneš?“

„Na teba“, povedala a rozopla mu horný gombík na tej úžasne zelenej košeli.

Úzky sklad napchatý regálmi bol síce fôbický, ale v tej chvíli to bolo úplne jedno. Stojky polic boli pevné, kovové a nepohli sa ani pod náporom ich tiel, možno vŕzgali, ale oni to nepočuli.

"Ako je možné, že ma po tom všetkom priťahuje?" preletelo jej hlavou, keď si navliekala naspäť pančuchu na pravú nohu. V tejto chvíli úplného odmäku mozgu ho pozvala s sebe na večeru. Od toho večera bol zas u nej. Povedal, že z predošlého privátu odišiel pár dní po nej, lebo to tam bez nej nebolo ono. Nepýtala sa ho, kde bol medzitým.

Kým nedošlo k tomuto návratu, obnovila Hana niekoľko priateľstiev a kontaktov. Raz večer zazvonil telefón.

„Kto ti volal? Ten čo si s ním stála na zastávke?“ spustil na ňu Zdeno.

„Na akej zastávke?“

„No minule, keď si šla z redakcie“

Vtedy si spomenula na úplne nevinnú situáciu spred týždňa a všetkými silami zaplašila myšlienku, že ju snáď špehuje. Keď sa začal vypytovať častejšie na mená telefonujúcich, začala za jeho prítomnosti vypínať zvonenie telefónu.

Po dvoch týždňoch bez alkoholu stretol Zdeno Fera. Keď sa po troch dňoch objavil s červenými očami a špinavým golierom na olivovej košeli, oholil sa a vyzeral ako napuchnutý slimák. Takto hladko oholený bol Hane dosť odporný. Trávil čas v izbe a ona sa presunula so svojimi prekladmi k stolu do kuchyne. Nevydržal samotu izby a prišiel za ňou. Sadol si k stolu. Zápach, ktorý sa mu šíril zo všetkých pórov jej zdvihol hlavu. Pozrela na neho a unavene povedala: „Ukončíme to. Jednoducho, chcem sa s tebou rozísť“:

„Ale ja nie,“ povedal Zdeno zachrípnutým, ale hutným hlasom. „Zbalila si ma a tak tu teraz budem.“

"Tak ja som ťa zbalila, chudáčik," pomyslela si Hana s posledným záchvevom irónie.

„Prosím ťa, nechajme to. Rozíďme sa. Mám pocit, že sa ťa bojím.“

„Nie!“ povedal rozhodne Zdeno a presunul sa do postele.

"Tak, a čo teraz?" pomyslela si Hana. Vedela, že toto nemôže povedať ani Lujze, hoci ona vedela o jej vzťahoch najviac. Zdalo sa jej, že sa Lujza v poslednom čase vyhýba jej prítomnosti a tak ani ona ju nekontaktovala. Umyla riad. Nedokázala dokončiť preklad. Nevedela, komu by zavolala. Na druhý deň sa prihlásila na jógu. Začala ta chodiť raz do týždňa. Pravidelne civela hodinu na bielu stenu. Meditovať nedokázala, ale aspoň nebola doma.

Nie, Zdeno ju nikdy neudrel. Považovala to za dobré znamenie, že si ju aspoň trochu váži, aspoň ako ľudskú bytosť. Žila zo dňa na deň. Zdeno do práce chodil len príležitostne.

Vypomáhal na stavbách. Začínala zima. V poslednom čase robil čoraz menej. Keď Hane ponúkli v redakcii prácu na plný úväzok, nezaváhala. Večer mu to povedala. Neodhadla stupeň jeho opitosti. Nahneval sa. Vzápätí preletel kuchyňou pohár, z ktorého práve dopil. Pohár vrazil do skrinky nad drezom. Rozbil presklenie a celá sústava črepov sa zosypala medzi neumyté taniere do drezu.

„Prosím ťa, odíď. Rozíďme sa,“ povedala Hana bezkrvne s výrazom štvanej zveri.

„To by sa ti hodilo!“ odvetil Zdeno. „Neboj sa, biť ťa nebudem. Už som si svojho času rok života odsedel. Kvôli tebe sa tam nevrátim.“

Hana začala vyťahovať sklo z drezu a hádzala ho do pevnej igelitky. Porezala sa na prostredník. Tupým pohľadom pozerala ako kvapky krvi prenikajú cez číre sklenené štruktúry.

Zdeno odišiel a vrátil sa až na druhý večer.

Chodila ako stroj. Do roboty, z roboty do obchodu a domov a tak dookola. Po týždni sa pristihla pri myšlienke, že pochybuje, či ešte žije. Špendlíkom sa pichla do palca a pocítila slabú bolesť. "Asi žijem," skonštatovala.

V utorok na jóge pozerala opäť do bielej steny. Po skončení hodiny cvičiteľ rozdal malé kartičky s vzosťnými myšlienkami: „Vyberte si niečo na cestu. Niečo, čo vás bude sprevádzať do nasledujúcich dní.“

Na jej kartičke bolo napísané: Mlčanie oslobodzuje.

Keď prišla do bytu, Zdeno tam ešte nebol. Objavil sa hodinu po nej. Medzitým stihla uvariť granadír a popri tom listovala v novinách, ktoré zobrala cestou pri schránkach.

„Volal mi niekto?“ spustil Zdeno hneď z úvodu miesto pozdravu.

„Nie nevolal. A prečo by ti mal sem niekto volať, keď máš mobil?“

„Včera som ho stratil a dal som jednému známemu číslo sem.“

„Tak ty si dal niekomu moje číslo a ani si mi to nepovedal?“

„No a čo?“ hlesol Zdeno arogantne.

Podišla k telefónu a na záznamníku objavila informáciu o neprijatom hovore. Cuklo ňou. Uvedomila si, že zvonenie od včerajšieho večera nebolo zapnuté. Prestavila telefón a išla nabrať večeru. Vzápätí sa telefón rozzvonil. Bežala zdvihnúť.

„Dobrý večer... Áno je. Dám vám ho,“ odpovedala. „Zdeno, to je pre teba.“

Zdeno si preložil telefón do izby a keď skončil hovor, vrátil sa do kuchyne celý brunátny.

„Tak, teraz som prišiel o kšeft. Už mi raz volal a nedovoľal sa a tú zákazku zrušil. Do šľaka!“

„Áno, mali sme vypnuté zvonenie.“

„To nemyslíš vážne?“

„Áno, vypla som ho zo strachu pred tebou a tvojimi otázkami.“

„Ty ma chceš zničiť!“ zhučal Zdeno.

Cítila, že keby nebol aspoň trochu zásadový, tak ju v tom momente udrie. Namiesto toho hodil o zem telefón a ešte do neho aj kopol. Slúchadlo smutne píplo a zostalo hluché.

„Vypadni!“ vyletelo z Hany. Hlas sa jej vydral až niekde z brucha a sama bola prekvapená jeho razanciou.

Zaťala zuby, schytila dve veľké igelitky a napchala do nich jeho veci. Stala si k vstupným dverám. Počkala kým sa obuje. Z ruky mu odoberala kľúče a vytlačila ho z bytu. Zamkla na dva západy, zhasla svetlo a sadla si na posteľ. Celá sa triasla. Bunky jej mozgu sa delili a spájali a vytvárali úplne nové štruktúry. Neplakala, len sa triasla. Zvalila na posteľ. Stiahla na seba deku a zaspala.

Na druhý deň, keď sa večer vrátila z práce, zažala svetlo len v kúpeľni uprostred bytu. Zvyšok miestností nechávala v tme. Bála sa, že sa Zdeno vráti a nedá jej pokoj. Uvidí svetlo a zasekne zápalku vo zvončeku pri bráne, ako to už párkrát urobil.

Po troch dňoch si povedala, že niečo musí podniknúť, inak scvokne. Zavolala Lujze a rámcovo opísala situáciu.

„Konečne! To ti trvalo.“ povedala Lujza a navrhla jej, že môže na čas bývať u nej, kým bude jej muž do sviatkov na stáži v zahraničí.

Hneď v ten deň si zbalila najnutnejšie veci a taxíkom zamierila k Lujze.

„Moja, tak vitaj v civilizácii!“ privítala ju Lujza srdečne ironicky. To bola celá ona.

„Ďakujem ti. Prepáč, asi nebudem v týchto dňoch ktovieaká spoločníčka,“ ospravedľňovala sa Hana ešte vo dverách.

„Neblbni, to zvládneme,“ povedala Lujza a objala ju. Obidve mali slzy v očiach.
„Ako si to prosím ťa celé zvládla?“ pýtala sa Lujza, keď už sedeli pri čaji v kuchyni.
„Povedala som mu: vypadni! To je všetko, naozaj všetko, jednoducho som sa zaťala a povedala si, že viac ani slovo odo mňa počuť nebude.“
„Bože, aspoň raz ti tá tvoja tvrdohlavosť bola na niečo dobrá. Hovorili sme si s Milanom, že si to mala už dávno uť-ať, ale nič sme ti nehovorili. Bolo nám jasné, že pri tvojej tvrdohlavosti si aj tak urobíš svoje.“
„Ty si o mne hovorila so svojim mužom?“
„Samozrejme. Ved' si chodila ako tieň. Vždy, keď som ťa stretla v poslednom čase zúrila som, že nechávaš po sebe šliapať.“
„No, už som si myslela, že ma snád' zabije, ale zachránilo ma zrejme to, že si nechcel komplikovať život.“
„To mi, prosím ťa ani nehovor! A cítiš sa aspoň ako hrdinka?“
„Nie, cítim sa ako handra.“
„Čas to zrovná. Pod' sa najesť. Mám skvelý ryžový nákyp s marhuľovým kompótom.“
Hana dokázala do seba natlačiť štyri marhule, aj to považovala za úspech. Jej telo chcelo spať. Presunula sa do pracovne, kde jej Lujza ustlala.
„Ráno ti nechám kľúče pri zrkadle. Odchádzam skoro. Pekne sa vyspi“ povedala Lujza. Na tretí deň išla Hana cez obednú prestávku vybrať do schránky poštu a zobrať si do bytu nejaké šatstvo. Tak to robievala ďalších pár týždňov pobytu u Lujzy.

Raz večer prišla Lujza s otázkou: „Hádaj koho som dnes cez obed stretla?“
„Snád' nie...?“
„To nie, jeho meno už nechcem ani počuť!“
„Ved' ani ja, tak koho?“
„Mateja.“
„Toho Mateja s ktorým som...?“
„Jasné, že toho.“
„A... ako sa má?“
„Minulú sobotu sa oženil.“
„Čože?“
„Snád' ťa to neberie, ved' sú to už roky.“
„Čo ja viem...“
„No, to som ti mala čo povedať!“
„Vieš, myslela som, že to, že som bola k nemu odporná musím nejako odpykať a potom možno...“
„Čo to tu prosím ťa haluzíš?“ povedala Lujza so zvýšeným hlasom.
„No, celkom tak nie, alebo áno? Ja už vlastne neviem,“ povedala Hana a rozplakala sa.
„Prosím ťa, upokoj sa,“ vyslovila Lujza chlácholivo. „Nechápem, prečo si si to poriadne nevyjasnila s Matejom a vrhala si sa do toho úžasu so Zdenom.“
„Ale ja som si myslela, že to máme vyjasnené a Zdena som nepovažovala za takého, aký sa ukázal neskôr.“
„Ved' dobre.“ Lujza ustúpila zo svojich tendencií obviňovať Hanu z masochizmu.
„Tak on sa oženil...“ povedala Hana polopritomne.
„Moja, už to nechaj tak. Snád' si si nemyslela, že na teba bude večne čakať, keď si mu dala dvakrát kopačky.“
Hane sa teraz po čase zdali dôvody tých rozchodov tak malicherné, že si na ne ani hneď nevedela spomenúť.
„Vieš, teraz to vidím inak. Po tom, čo som prežila so Zdenom, mi príde Matej ako úžasný,

spoľahlivý a pozorný chlap, ktorého by som si mohla vážiť...“

Lujza radšej prehltna vetu o rozliatom mlieku a zobrala vec z druhého konca:

„Vlastne môžeš byť rada, že ti Zdeno zmenil uhol pohľadu na mužov, len nechápem ako si ho mohla milovať.“

„Neviem. Neviem, či som ho milovala. Snažila som sa... Dokelu! Teraz som si na niečo spomenula.“

„Čo také?“

„Spomenula som si na Matejove slová, keď sme sa rozišli. Neviem už ako to bolo presne. No niečo ako: zostaň taká aká si, pevná a sebaistá. Veď ja som taká nebola a ani teraz nie som.“

Lujza už stratila všetky psychologicko-poradenské ambície a išla uvariť čaj.

„Moja, dáš si tento čaj na nervy a pôjdeš spať. Dnes už nič nevyriešime.“ S týmto priam materinským gestom vypoklonkovala rozloženú Hanu do postele. Hana odovzdane poslúchla.

Naliala do seba čaj a zaliezla pod perinu. Snívalo sa jej, že *leží nahá na čerstvom snehu.*

Necítila žiaden chlad, len mäkký sneh, ktorý je pod ňou a dopadá na ňu a preniká jej telom a zaplňa všetky nepokojné útroby a ona sa postupne sama mení na sneh, je biela, ľahká, nehmotná a ostáva z nej len hlas a ten hlas spieva neznámu pieseň, jasný, čistý, prenikavý hlas, aký nikdy nemala, hlas, ktorý prechádza cez bielu hmotu...

Keď sa zobudila, bolo v byte ticho. Lujza odišla skoro. Ostala ležať horeznačky a pozerala do plafóna. Na kovových častiach lustra videla fragmenty svojej hlavy a vzorky paplóna ako v kaleidoskope. "Som rozbitá na fragmenty," pomyslela si. "Mohla by som sa zas poskladať.

Možno by to šlo. Snáď som dosť tvrdohlavá na to, aby to šlo." Vstala z postele a prešla k oknu. Chcela vyvetrať, ale zostala nehybne stáť pred oknom. Vonku snežilo drobučkým snehom. "Prvý sneh tejto zimy," prebehlo jej hlavou. Dýchla na sklo a do obláčika kondenzovaného dychu nakreslila prstom snehovú vločku.

V ten deň si zohnala nový privát. Zobrala si na pol dňa dovolenku. Objednala sťahovaciu dodávku a presťahovala sa.

▪ pred záverom:

Keď sa Hana neskôr pozerala na toto obdobie svojho života nevedela, či trvalo rok alebo dva alebo viac. Láska k elementárnej matematike opadla a zahodila aj ambície po heroických činoch. Zdena od vtedy nestretla. Možno ju aj v čase, keď bývala u Lujzy hľadal, ale nenašiel. Za Lujzou, by nešiel. Vedel, že ho neznáša. Niekedy sa jej zdalo, že ho vidí pri trafike alebo niekde na ulici. V takých chvíľach sa zachvela. Obchádzala ju panika. Vtedy zvykla vystúpiť na inej zastávke ako mala v úmysle alebo vošla do obchodu, z ktorého nič nepotrebovala. Inak sa nič zásadného nestalo. Rozmýšľala, či mu má odpustiť. Usúdila, že nemá čo, lebo sa do toho vzťahu namočila celkom dobrovoľne a tak sa snažila na všetko len zabudnúť.

Raz sa náhodou stretla s Ferom a rozprávali sa dosť srdečne. Najprv si myslela, že to bude zložité, keď sa stretnú. Nakoniec zistila, že ich kamarátsky vzťah neutrpel, práve naopak, stali sa z nich akýsi spiklenci:

„Videl si v poslednom čase Zdena?“ nedalo Hane neopýtať sa.

„Nie a ty?“

„Neprivolávaj!“

„Bolo to husté, čo?“

„Mh.“

„Ja som to tušil. Tichá voda!“

„Raz ti porozprávam...“

„Vieš, že ťa podvádzal?“

„To fakt? Vidíš a ja som myslela, že na mňa viac žiarli...že to nedokáže. Je to zvláštne. Vieš,

že s mi nejako uľavilo, keď si mi to povedal?“

„No neviem, nech ti tá informácia padne na úžitok.“

„A tvoja žena ešte stále používa slogan: každý nájde svojho majstra?“

„No jasné, poznáš preda Agátu, je to stará ježibaba.“ dodal Fero so smiechom.

Ako s Ferom, tak aj s niektorými ďalšími známymi zo starých čias postupne nadviazala kontakty a po niekoľkých mesiacoch... alebo rokoch bola opäť vo svojom svete.

▪ záver:

História tohto vzťahu obsahuje aj kapitoly nezaradené do príbehu. Napríklad: ako Hana kupovala Zdenovi topánky bez skúšania a sadli mu ako uliate, ako štrikovala šály, ktoré sa mu chlpili na brade, ako jej pral červené sako vo vani a zmenilo sa na ružové, ako mu hrala divadlo, keď sa pokazil televízor, ako sa z toho smial až mu stekali slzy po lícach, ako pre ňu kradol jahody, ako jej kúpil obrovskú čokoládu s višňami, ktorá mu zlepila v taške všetky doklady... Takéto drobné udalosti sa občas vyskytovali v ich živote. Nestačili však na to, aby ich Hana nastýkala na silónovú niť a urobila z nich náhrdelník, ktorým by si ozdobila šiju a s hrdosťou šla na ples do opery. Tieto čriepky ich vzťahu sa nikdy nepremenili na perly a postupne zapadali prachom zabudnutia v spodnom šuflíku niektorého z Vermeerových obrazov.
